

ΠΡΑΞΗ 1η

Σκηνή 1η

Σιλβια, Λιζέτα

ΣΙΛΒΙΑ.

- Κι εγώ στο ξαναλέω, γιατί ανακατεύεσαι; Γιατί αποφασίζεις εσύ για τα δικά μου αισθήματα;

ΛΙΖΕΤΑ.

- Είναι γιατί πίστεψα ότι, σ' αυτή την περίπτωση, τα αισθήματά σας έμοιαζαν με τα αισθήματα όλου του κόσμου. Ο αξιότιμος κύριος πατέρας σας μου κάνει την τιμή να με ρωτήσει αν θέλετε να σας βρει γαμπρό, αν θα σας άρεσε. Κι εγώ του απαντώ πως ναι· είναι αυτονόητο. Και ίσως να είστε η μόνη κοπέλα στον κόσμο που δεν αποδέχεται αυτό το ναι. Πρέπει να το παραδεχτείτε: το *όχι* δεν είναι φυσιολογικό.

ΣΙΛΒΙΑ.

- Το *όχι* δεν είναι φυσιολογικό! Τι ηλίθια παρατήρηση! Δηλαδή ο γάμος είναι κάτι το ελκυστικό για σένα;

ΛΙΖΕΤΑ.

- Άκου τι λέει. *Ναι*. Αυτό δα μας έλειπε.

ΣΙΛΒΙΑ.

- Πάψε, αλλού οι βλακειές σου. Και να ξέρεις πως δεν αποφασίζεις εσύ για τη δική μου καρδιά, σύμφωνα με τη δική σου.

ΛΙΖΕΤΑ.

- Η καρδούλα μου είναι φτιαγμένη όπως όλου του κόσμου. Γιατί δηλαδή η δική σας έχει το θράσος να είναι μοναδική;

ΣΙΑΒΙΑ.

- Καταλάβετε; Αν τολμούσε, θα μ' έλεγε ιδιότροπη.

ΛΙΖΕΤΑ.

- Ας μην ήμουνα υπηρέτριά σας και θα βλέπαμε.

ΣΙΑΒΙΑ.

- Γιατί προσπαθείς να μ' εκνευρίσεις, Λιζέτα;

ΛΙΖΕΤΑ.

- Μα δεν προσπαθώ να σας εκνευρίσω. Ελάτε τώρα. Στο κάτω της γραφής τι κακό έκανα που είπα στον κύριο Οργκόν ότι θα σας άρεσε να παντρευτείτε;

ΣΙΑΒΙΑ.

- Πρώτ' απ' όλα γιατί δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια. Δε μ' ενοχλεί καθόλου που είμαι ανύπαντρη.

ΛΙΖΕΤΑ.

- Αυτό κι αν είναι παλαβό.

ΣΙΑΒΙΑ.

- Δεν είναι ανάγκη να πιστεύει ο πατέρας μου ότι τρελαίνομαι για γάμο, γιατί θα αποκτήσει μια αυτοπεποίθηση που μόνο κακό θα μου κάνει.

ΛΙΖΕΤΑ.

- Τι; Δε θα παντρευτείτε τον άνδρα που προορίζει για σας;

ΣΙΑΒΙΑ.

- Πού θες να ξέρω; Ίσως να μην ταιριάζουμε κι ανησυχώ.

ΛΙΖΕΤΑ.

- Λένε πως ο γαμπρός είναι από τους πιο ευγενείς ανθρώπους στον κόσμο, ότι είναι καλοφτιαγμένος, αξιαγάπητος, ευπαρουσίαστος; πιο ευφυής δε γίνεται, λένε; καλύτερος χαρακτήρας δεν υπάρχει. Μα τι άλλο ζητάτε; Μπορεί κανείς να φανταστεί πιο ευχάριστο γάμο, πιο ηδονικό;

ΣΙΑΒΙΑ.

- Ηδονικό; Τι λέξη είναι αυτή; Τρελάθηκες;

ΛΙΖΕΤΑ.

- Το λέω, κυρία, γιατί είναι μεγάλη τύχη που ένας τέτοιος νέος θέλει να παντρευτεί κανονικά. Ίσως να μην υπάρχει κοπέλα που, αν την ήθελε, να μην τον παντρευόταν χωρίς τελετή. Αξιαγάπητος, καλοφτιαγμένος, αρκούν για τον έρωτα. Κοινωνικός και πνευματώδης, για μια όμορφη ζωή μαζί του. Μα την αλήθεια, όλα θα είναι ωραία σ' αυτόν τον άνθρωπο. Συνδυάζει το τερπνόν μετὰ του ωφελίμου.

ΣΙΑΒΙΑ.

- Ναι, στο πορτραίτο που του κάνεις. Λένε βέβαια ότι έτσι είναι, αλλά *άλλοι* λένε, και θα μπορούσα να διαφωνήσω, εγώ. Λένε πως είναι όμορφος κι εγώ λέω τόσο το χειρότερο.

ΛΙΖΕΤΑ.

- Τόσο το χειρότερο! Χειρότερο! Να μια αλλόκοτη σκέψη!

ΣΙΑΒΙΑ.

- Είναι μια πολύ λογική σκέψη. Συχνά ένας όμορφος άνδρας το παίζει γόης. Το έχω παρατηρήσει.

ΛΙΖΕΤΑ.

- Λάθος του, αν είναι γόης και μπράβο του, αν είναι όμορφος.

ΣΙΑΒΙΑ.

- Λένε ακόμη ότι είναι καλοφτιαγμένος. Εντάξει.

ΛΙΖΕΤΑ.

- Καλά ντε. Του το συγχωρούμε.

ΣΙΑΒΙΑ.

- Όμορφος, ευπαρουσίαστος, δε με αφορούν. Είναι χάρες περιττές.

ΛΙΖΕΤΑ.

- Αγία λαχανίδα μου! Αν ποτέ παντρευτώ, αυτό το περιττό είναι ό,τι μου χρειάζεται.

ΣΙΑΒΙΑ.

- Δεν ξέρεις τι λες. Στο γάμο χρειάζεται περισσότερο άνδρας λογικός παρά κοινωνικός. Με άλλα λόγια ζητώ μονάχα να

έχει καλό χαρακτήρα και είναι πιο δύσκολο να βρεθεί απ' ό,τι νομίζουμε. Επαινούν πολύ τον δικό του, αλλά ποιος έζησε μαζί του; Δεν προσποιούνται συχνά οι άνδρες, κυρίως όταν είναι έξυπνοι; Δεν είδα εγώ να φαίνονται, όταν είναιί με την παρέα τους, οι καλύτεροι άνθρωποι στον κόσμο; Ήρεμοι, λογικοί, εύθυμοι, ακόμη και η έκφραση του προσώπου τους εγγυάται όλες τις αρετές. «Ο Έργαστος φαίνεται να έχει εξαιρετικούς τρόπους, να είναι πολύ λογικός», έλεγαν καθημερινά. «Και βέβαια είναι», απαντούσαν οι άλλοι. Κι εγώ έτσι έλεγα. «Το πρόσωπό του δε λέει ψέματα». Ναι, να έχετε εμπιστοσύνη σ' αυτή τη γλυκιά και ελκυστική φυσιογνωμία, που εξαφανίζεται ένα τέταρτο της ώρας αργότερα, για να δώσει τη θέση της σε ένα πρόσωπο σκυθρωπό, άγριο, βάρβαρο, που γίνεται ο φόβος και ο τρόμος ολόκληρης της οικογένειας! Ο Έργαστος παντρεύτηκε. Η σύζυγός του, τα παιδιά του, οι υπηρέτες του γνωρίζουν μόνο αυτό το πρόσωπο, ενώ κυκλοφορεί παντού με την ευχάριστη φυσιογνωμία που βλέπουμε, μια προσωπίδα που τη φορά μόλις βγει από το σπίτι του.

ΛΙΖΕΤΑ.

– Θεέ μου, έχει δύο πρόσωπα!

ΣΙΑΒΙΑ.

– Δεν είμαστε όλοι ευχαριστημένοι με τον Λέανδρο, όταν τον συναντάμε; Ε λοιπόν, στο σπίτι του είναι αμίλητος, ούτε μιλάει ούτε λαλάει. Είναι μια παγωμένη ψυχή, μοναχική, απρόσιτη. Η γυναίκα του δεν έχει καμιά επικοινωνία μαζί του. Είναι παντρεμένη με ένα φάντασμα, που βγαίνει από ένα απόμακρο δωμάτιο, έρχεται στο τραπέζι για φαγητό και κάνει να χάνεται από μαρασμό, από ψύχος και πλήξη οτιδήποτε το περιτριγυρίζει. Πολύ διασκεδαστικός σύζυγος, δε νομίζεις;

ΛΙΖΕΤΑ.

– Παγώνω με την αφήγηση που κάνετε. Μα τι θα λέγατε για τον Τέρσανδρο;

ΣΙΑΒΙΑ.

- Ναι, ο Τέρσανδρος! Πριν λίγες μέρες μόλις είχε θυμώσει με τη γυναίκα του, τη στιγμή που έφτανα σπίτι του. Αναγγέλλουν την άφιξή μου. Τον βλέπω να έρχεται να με υποδεχθεί με ανοιχτή αγκαλιά, ήρεμος, χωρίς καμιά στενοχώρια. Θα έλεγε πως μόλις είχε κάνει την πιο ευχάριστη συζήτηση. Τα χείλη του, τα μάτια του, όλα χαμογελούσαν. Ο υποκριτής! Έτσι είναι οι άνδρες. Ποιος θα πίστευε ότι η γυναίκα του είναι δυστυχισμένη μαζί του; Τη βρήκα καταβεβλημένη, πρόσωπο γλομό, μάτια κόκκινα από το κλάμα. Την είδα όπως θα γίνω κι εγώ ίσως. Να το μελλοντικό πορτραίτο μου, ή, αν θες, το αντίγραφό του. Τη λυπήθηκα, Λιζέτα. Φαντάζεσαι να με λυπάσαι κι εσύ μια μέρα; Φρικτό δεν είναι; Τι έχεις να πεις; Σκέψου τι σημαίνει σύζυγος.

ΛΙΖΕΤΑ.

- Σύζυγος σημαίνει σύζυγος. Δεν έπρεπε να τελειώσετε μ' αυτή τη λέξη. Είναι κάτι που μου πάει πολύ.